

L'únic José Luis possible

El passat dimecres, dia 3, moria a Barcelona José Luis Guarner, col·laborador i amic d'EL TEMPS.

A EL TEMPS començàvem una nova secció. El nou format era més reduït. Trenta-vuit ratlles justes. Una mida complicada. El suggeriment era deixar la crítica per donar pas a un text més obert. La setmana que havíem d'estrenar-nos Fellini agonitzava. Era mal moment per a començar. Va demanar una discreta pausa. La setmana següent el seu article arribava per fax. La mida justa i una puntualitat extrema. Va ser l'últim article seu a EL TEMPS. Un títol prou eloqüent: "El cocodril i els voltors". Enmig, quasi perduda, una frase: "la mort sol arribar sense avisar".

Ara, ell, és mort. Han estat molts els elogis dels seus companys de professió. N'han destacat l'ofici, la discreció, el sentit de l'humor, l'agudesia, la generositat, la lucidesa. Ni una ratlla d'exageració. Han parlat, també, del coratge de la seva esposa M. Carmen. Un coratge admirable. Però, potser s'ha parlat poc del Guarner gestor cultural, durant més de trenta anys.

A mi, m'agradaria referir-me a aquesta faceta de José Luis Guarner. La que més m'ha impressionat. Durant, quatre anys llargs i intensos, ell va ser el meu president. El president del Festival de Cinema de Barcelona, on jo treballava. La seva taula estava al fons, al costat de la del també desaparegut i enyorat Joan Lorente. El ritme era frenètic. Les persones s'amuntegaven treballant en un espai insuficient. Tot, sempre, enmig de la precarietat més absoluta. Abans de desesperar, però, sempre hi havia una solució. Mirar-lo. Fer-ho era saber que havia de continuar. La se-

va presència de pedra picada t'obligava a saber que el Festival s'havia de fer.

Aquesta força, que podria anomenar-se tossuderia o perseverança, és la que va aconseguir que durant més de 30 anys fes que Barcelona fos realment protagonista en el món del cinema. Primer ho va fer fundant amb José M. Otero la "Setmana de Cinema en Color de Barcelona", que sota diferents èpigrafs, però sempre amb la complicitat que portava el nom "La Setmana", va durar fins al 86. L'any següent es posaria al capdavant d'una aventura més agosarada per tal de salvar tot aquell pòsit cultural que s'havia anat acumulant durant anys. L'experiència es va estroncar.

Intentar raonar el perquè seria massa llarg i, potser, massa dolorós. Ell ho volia explicar en forma de novel·la. Va

DOMÈNEC UMBERT

José Luis Guarner.

començar a fer-ho. El seu ordinador guarda aquests originals, que, si algun dia surten a la llum, ben segur que seran impagables. El que ara és important de ressenyar és com aquesta tossuderia seva va influir i determinar la relació d'una generació amb el cinema. Pere Gimferrer, Terenci Moix,... en podrien donar testimoni. I, tot això ho va fer amb amor i plaer. A través dels seus amics, quins amics! —que podien anar de Fellini, a King Vidor— va saber crear una trama oculta, on Barcelona tenia llum pròpia.

El cronista, el crític que ha estat referència indiscutible per a la premsa d'aquest país i per tota la professió, ha estat, també, un gestor cultural de primera magnitud. La història i la memòria d'una ciutat són testimonis de la seva habilitat per transformar la seva passió pel cinema en alguna cosa més. I, això ho va haver de fer, sempre, lluitant contra la incomprensió. Primer va ser el franquisme, que li va aguditzar el seu peculiar enginy per saltar-se la censura i fer que a Barcelona es pogués veure allò que no era permès. Després, la incomprensió va ser més dura, més dolorosa. Els obstacles no venien del règim. L'enginy, la tossuderia, no van servir per saltar aquelles muralles.

El Festival va plegar enmig d'un silenci absolut.

Ara, segurament, arribaran els premis que en vida li van negar conscientment. Massa tard. De segur.

Assumpció Maresma

